

LÝ LỊCH DI TÍCH

- I/ Tồn gọi:**
- Rừng Dừa Bảy Mẫu
 - Căn cứ địa Cách mạng Rừng Dừa Bảy Mẫu

II/Địa điểm phân bố di tích:

Rừng Dừa Bảy Mẫu nằm ở Thôn 1, 2 và Thôn 3 xã Cẩm Thanh, cách trung tâm thị xã Hội An về phía Đông Nam khoảng 5km.

Bằng đường bộ có thể đến di tích theo cách: Từ trung tâm thị xã Hội An theo đường đường Cửa Đại đi về phía đông khoảng 3km, gặp ngã 3 đường Cửa Đại- Đê ngăn mặn xã Cẩm Thanh rẽ phải theo đường đê đi khoảng 2km qua 3 cống lớn, đến cống thứ 4 là địa phận khu di tích Rừng Dừa Bảy Mẫu.

Từ trung tâm thị xã có thể đi đến di tích bằng nhiều phương tiện giao thông đường thủy và đường bộ.

III/Sự kiện, nhân vật, lịch sử và thuộc tính của di tích:

Trong những năm kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, Thị ủy Hội An đã chọn nơi đây làm căn cứ địa cách mạng để chiến đấu chiến thắng kẻ thù với nhiều chiến công vang dội.

Trong những năm kháng chiến chống thực dân Pháp, lực lượng du kích địa phương đã lợi dụng địa hình kín đáo của Rừng dừa Bảy Mẫu, tổ chức nhiều trận đánh bất ngờ, đánh bại những trận càn của địch với qui mô hiện đại, có cả pháo binh, không quân yểm trợ. Tiêu biểu, năm 1948, thực dân Pháp dùng lực lượng bộ binh có sự yểm trợ của xe tăng tấn công vào Rừng dừa nhằm tiêu diệt lực lượng vũ trang của ta. Lực lượng du kích địa phương đã bí mật, bám sát địch, dùng lựu đạn ném vào thùng xe làm cho bọn địch hoảng sợ, bỏ dở trận càn mà quay đầu rút về Hội An.

Nhiều lần càn quét bất thành, thực dân Pháp đã bắt nhân dân ở các xã đến phát quang, làm trắng khu vực Rừng dừa Bảy Mẫu nhằm làm cho lực lượng vũ trang của ta không còn nơi trú ẩn. Nhưng kẻ địch đã không đạt được ý đồ, chỉ sau một thời gian, rừng dừa lại phát triển xanh tươi. Nhiều lúc, trong thế không tương xứng về lực lượng, nhưng du kích địa phương đã dựa vào Rừng dừa đánh bại nhiều trận càn của địch, gây cho chúng nhiều tổn thất.

Sau khi cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp thắng lợi, năm 1954, hiệp định Giơnevơ được ký kết, chính quyền độc tài Ngô Đình Diệm đã tiếp quản Quảng Nam và chúng đã gây ra nhiều cuộc thảm sát đẫm máu như Vĩnh Trinh, Chợ Đước. Tại Hội An, chúng đã tổ chức các đợt truy quét “*Tố cộng*”, “*Diệt cộng*” ngày đêm truy lùng Cộng sản. Trong giai đoạn khó khăn nhất của cách mạng, một lần nữa Rừng Dừa Bảy Mẫu trở thành nơi che chở, trú ẩn cho nhiều cán bộ cách mạng của Thị ủy Hội An và Tỉnh ủy Quảng Nam .

Trong những kháng chiến chống Mỹ, Rừng dừa Bảy Mẫu cũng đã trở thành căn cứ vững chắc, nơi che chở, bảo tồn lực lượng vũ trang của ta để chiến đấu chiến thắng kẻ thù. Và cũng trong khoảng thời gian này, Rừng dừa Bảy Mẫu lại gắn liền với những sự kiện lịch sử và những chiến công vang dội của quân và dân thị xã Hội An nói riêng và nhân dân Quảng Nam nói chung.

Thực hiện chủ trương “*diệt áp*” “*phá kềm*”, mở rộng vùng giải phóng của Tỉnh ủy Quảng Nam, dưới sự lãnh đạo của Ban cán sự Đảng Hội An, đêm 27/9/1964, nhân dân Cẩm Thanh đã đứng lên nhất tề đồng khởi. Với kế nghi binh dùng súng bẹ dừa, hành quân rầm rộ, làm cho quân địch nhầm tưởng bộ đội chủ lực về giải phóng Cẩm Thanh. Trong thế địch hoang man, hốt hoảng, quân ta đã đánh úp đồn phòng vệ dân sự của địch, bắt gọn 1 trung đội nghĩa quân và nhiều tên ác ôn đưa ra trước đồng bào xét xử, tuyên bố giải phóng hoàn toàn Cẩm Thanh. Chiến thắng nhanh chóng của cuộc “*đồng khởi*” bằng súng bẹ dừa, “*mang hơi thở Rừng dừa Bảy Mẫu*” đã đi vào lịch sử cách mạng của quê hương Hội An như một huyền thoại.

*“Đứng lên bằng súng bẹ dừa
Quê ta đồng khởi Mỹ thua nguy nhào”.*

Bắt đầu từ năm 1965, chủ trương của ta phát động phong trào xây dựng làng chiến đấu và các căn cứ cách mạng nhằm chuẩn bị tinh thần chống lại các trận càn quét của địch. Dọc theo 2 tuyến Rừng dừa Bảy Mẫu ở thôn 2 và thôn 3. Hệ thống hầm, hố, chướng ngại vật cản đường, hệ thống giao thông hào, các lớp hàng rào bằng nhiều loại vật liệu cũng được xây dựng trên các lối vào thôn xóm, các bãi chông tre, hầm chông đủ loại, bãi chông chống máy bay, đang sẵn sàng ngăn bước tiến của quân thù vào vùng giải phóng Cẩm Thanh. Phía Bắc của Rừng dừa, căn cứ xã Tiếp cũng được xây dựng, xa hơn là hệ thống phòng thủ từ xa của Thị đội Hội An ở khu vực Thôn 3. Ở phía Nam, các chốt điểm khu vực nhà bà Mận ở thôn 2 cũng được xây dựng, trở thành những điểm trú quân và chặn đánh địch từ phía Nam. Các chốt điểm này được xây dựng thành hệ thống phòng thủ của ta có qui mô tương đối lớn có cả các hầm chống pháo, xưởng chế tạo vũ khí, nhà hậu cần, các lán trại trú quân, hầm bí mật ... Các công trình này được xây dựng bán kiên cố, được nguy trang kĩ lưỡng để chống các trận không kích của địch. Những địa điểm đóng quân của ta đều giáp với Rừng dừa Bảy Mẫu, tạo điều kiện đảm bảo để lực lượng của ta rút lui an toàn trong những tình thế cấp bách. Với cách bố trí quân và các công trình quân sự như vậy, quân ta dễ phòng thủ và có thể lợi dụng sự kín đáo của rừng dừa tổ chức các trận tập kích bất ngờ nhằm tiêu hao sinh lực địch.

Năm 1966, sau khi Mỹ đưa quân vào miền Nam, chúng bắt đầu tiến hành các cuộc càn quét với qui mô lớn vào vùng giải phóng Cẩm Thanh. Rừng dừa Bảy Mẫu là một trong những mục tiêu mà địch đặt ra. Vào ngày 13/6/1966, sau khi nã pháo tới tấp vào vùng giải phóng Cẩm Thanh, địch đã huy động 4 đại đội hỗn hợp Mỹ nguy gồm 1000 tên, 28 lượt máy bay trực thăng đổ quân, tiến vào đánh phá vùng giải phóng Cẩm Thanh và khu vực Rừng dừa. Ngoài lực lượng bộ binh được trang bị vũ khí hiện đại, địch còn có sự yểm trợ của 5 thuyền máy gắn đại liên và sự hỗ trợ pháo tầm xa của các đồn lân cận. Sau ba ngày chiến đấu dãn co giữa ta và địch, lợi dụng sự che chở của rừng dừa, quân ta tổ chức nhiều đợt phản kích gây cho địch nhiều tổn thất, bẻ gãy trận càn quét lần này của địch.

Liên tiếp từ tháng 10 - 1966 về sau, địch tổ chức các chiến dịch “*Bình Thanh*”, sau các trận càn quét lớn, địch đốt tất cả các nhà dân, bắt nhân dân ở khu vực tiếp giáp với Rừng dừa về các khu trại tập trung nhằm thực hiện ý đồ “*Tát nước bắt cá*”. Trong thời điểm ác liệt này, lực lượng du kích địa phương và bộ đội Thị xã đã mất đi hậu phương, nên phải tự túc lương thực thuốc mem. Và một lần nữa Rừng dừa Bảy Mẫu đã trở thành mái che vững chắc cho lực lượng cách mạng, sau những trận chống càn, những lúc yên tiếng súng, bộ đội và du kích lại đánh bắt cá, tôm trong rừng dừa nước để tự túc lương thực trong những tháng ngày khôn khó, tiếp tục chiến đấu chiến thắng quân thù.

Tháng 9 - 1967, lực lượng du kích địa phương và bộ đội thị xã Hội An đã ngâm mình trong Rừng dừa nước, mở những trận tập kích xuất quỷ nhập thần, tiếp tục bẻ gãy một trận càn quét lớn của địch qui mô lớn với hàng tên, có không quân, pháo binh và hải thuyền của duyên đoàn 14 hải quân yểm trợ. Từ đây, Rừng dừa Bảy Mẫu đi vào lịch sử quê hương như một khu tử địa, làm mờ chôn cây giặc.

Từ những năm 1967, cho đến ngày Hội An toàn thắng, Rừng dừa Bảy Mẫu đã trở thành nơi trú ẩn an toàn, nơi bảo tồn lực lượng cách mạng của thị xã Hội An, làm cho Cẩm Thanh trở thành bàn đạp quan trọng của phía Đông để quân ta xuất kích, tiến đánh nội ô Hội An, với những trận thắng lẫy lừng, góp phần cho Hội An hoàn toàn giải phóng, kết thúc 30 năm kháng chiến chống Mỹ cứu nước.

Cho đến hôm nay, mặc dù các công trình phòng thủ, chiến đấu của ta ở Rừng dừa Bảy Mẫu không còn nữa nhưng những cây dừa với sức sống mãnh liệt vẫn phát triển xanh tươi như hiện hữu, ghi dấu những chiến tích hào hùng của quân và dân Hội An trong hai cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ. Rừng dừa Bảy Mẫu là nơi thể hiện trí thông minh, sáng tạo của quân và dân ta trong việc lợi dụng địa hình, địa vật để xây dựng căn cứ địa cách mạng chiến đấu, chiến thắng kẻ thù, lập nên những chiến công tiêu biểu cho phương châm đánh giặc: “*Lấy yếu thắng mạnh, lấy ít thắng nhiều*”.

IV/Loại di tích: Lịch sử cách mạng

V/Khảo tả di tích:

Di tích Rừng dừa Bảy Mẫu nằm ở phần hạ lưu của 2 con sông lớn của Quảng Nam: Thu Bồn và Sông Cổ Cò trước khi đổ ra Cửa Đại. Rừng dừa nước này đã có từ lâu đời, phân bố trải rộng qua các thôn 1,2,3 xã Cẩm Thanh.

Với địa hình là một rừng dừa nước ngập mặn kín đáo, sông nước bao bọc nên rất thuận lợi cho việc phát triển chiến tranh du kích.

Trong những năm kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, quân và dân Hội An đã chọn nơi đây để xây dựng Căn cứ địa cách mạng với nhiều các công trình phòng thủ và chiến đấu. Tuy nhiên trải qua thời gian tồn tại khá lâu nên hầu hết các công trình này đã không còn.

VI/Các hiện vật trong di tích:

- Hiện nay hầu hết, các công trình quân sự, phòng thủ, chiến đấu liên quan đến những sự kiện lịch sử tại di tích không nữa.

- Hiện nay vẫn còn một số ảnh tư liệu về các sự kiện lịch sử cách mạng ở Rừng Dừa Bảy Mẫu vẫn đang được lưu giữ tại Trung Tâm Quản lý Bảo tồn Di tích và Ban Tuyên giáo Thị uỷ Hội An.

VII/Giá trị lịch sử, khoa học, nghệ thuật, văn hóa:

- Rừng dừa Bảy Mẫu là khu di tích có giá trị lịch sử đặc biệt. Ngoài giá trị là một khu căn cứ cách mạng độc đáo được xây dựng trên địa hình sông nước thì nơi đây còn là di tích ghi dấu những chiến công lớn của quân và dân Quảng Nam trong hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ.

- Bên cạnh đó, Rừng dừa Bảy Mẫu với hệ sinh thái độc đáo là một rừng dừa ngập nước là nơi sinh sống của nhiều loại động thực vật làm cho di tích trở thành một thắng cảnh tự nhiên đẹp, sông nước hữu tình. Trong thời gian đến, Rừng dừa Bảy Mẫu sẽ được chính quyền Thị xã Hội An qui hoạch tôn tạo thành một điểm du lịch phục vụ cho du khách xa gần muốn tham quan nghiên cứu.

- Di tích góp phần quan trọng trong việc nghiên cứu về lịch sử đấu tranh cách mạng của quân và dân tỉnh Quảng Nam

VIII/Trạng thái bảo quản di tích:

- Trải qua thời gian, nên cảnh quang của khu vực Di tích đã có nhiều thay đổi. Tuy nhiên Rừng Dừa Bảy mẫu vẫn phát triển xanh tốt và ngày càng được mở rộng diện tích.

- Di tích đã được đưa vào sách danh mục bảo vệ của UBND thị xã Hội An

- Năm 2004, di tích đã được đánh dấu các vị trí diễn ra các sự kiện lịch sử quan trọng, trên cơ sở đó có thể phục dựng lại một số hạng mục công trình tiêu

biểu để phục vụ công tác nghiên cứu tham quan và giáo dục truyền thống cho tuổi trẻ tại địa phương.

IX/Các phương án bảo vệ di tích:

- Di tích đang được UBND thị xã lập kế hoạch phục dựng lại một số các hạng mục công trình của khu căn cứ cách mạng cũ để trong thời gian đến sẽ đưa di tích vào tuyến tham quan nhằm giới thiệu cho du khách đồng thời tuyên truyền cho các thế hệ trẻ Hội An về lịch sử đấu tranh cách mạng của quân và dân tỉnh Quảng Nam.

X/ Cơ sở pháp lý để bảo vệ:

-Di tích này thuộc sở hữu của nhà nước đang được UBND xã Cẩm Thanh khai thác và quản lý.

-Di tích đã được lập biên bản khoanh vùng bảo vệ đang đề nghị Tỉnh ra quyết định công nhận là di tích cấp Tỉnh.

XI/Tài liệu bổ sung:

- Lịch sử đảng bộ thị xã Hội An (1930 - 1975).
 - Sách Hội An thị xã anh hùng.
 - Lịch sử Đảng Bộ xã Cẩm Thanh (1930-1975) (*Bản Thảo*)
 - Lời kể của những nhân chứng lịch sử.
- (Hiện đang lưu trữ tại Trung tâm QLBT di tích Hội An)

TRUNG TÂM QLBT DI TÍCH HỘI AN

Hội An, ngày 14 tháng 9 năm 2007
Ngời lập

Quảng Văn Quý